

23. Inanna's reis naar de Onderwereld (III)

Godin Inanna is gevangen in de onderwereld, zij hangt als een dood stuk vlees aan een haak tegen de muur. Haar dienares Ninšubur gaat hulp zoeken bij god Enki. Die stuurt een kurgara en galatura, twee demonen, naar het dodenrijk om Inanna te bevrijden

De kurgara en galatura doen zoals de god Enki hun heeft opgedragen. Zij glippen als vliegen het dodenrijk binnen en bereiken het paleis van de godin van het dodenrijk. Daar treffen ze Ereškigal aan. Zij wordt door verdriet overmand omdat de kinderen die ze baarde allemaal waren doodgegaan. Toen zij zei: 'Wee! Mijn hart!', zegden de kurgara en galatura: 'Hoe uitgeput ben jij, o Vrouwe! Wee jouw hart!'. Toen Ereškigal zei: 'Wee! Mijn lichaam!', zeiden de kurgara en galatura in koor: 'Hoe uitgeput ben jij, o Vrouwe! Wee jouw lichaam!'. Hun medeleven miste inderdaad zijn uitwerking niet. Ereškigal was zo blij om iemand te zien die haar begreep en met haar meevoelde dat ze de wezens spontaan beloofde om hun wens in vervulling te laten gaan. Als de wezens een hoge waterstand in de rivieren en akkers vol graan wilden hebben, zo zei Ereškigal, dan zal ze daar voor zorgen. Daar hadden de kurgara en galatura op gewacht en vroegen meteen om het kadaver dat aan de muur hing. Toen Ereškigal dat hoorde schrok ze hevig, ze was woedend, ze voelde zich bedrogen, maar haar belofte kon ze niet breken. Het kadaver werd dus van de haak gehaald en aan de demonen overgedragen. Die besprenkelden het met het levensvoedsel en levenswater die zij van de god Enki hadden meegekregen en brachten Inanna zo weer tot leven. Maar toen zij vervolgens de onderwereld wilden verlaten grepen de rechters opnieuw in: als Inanna uit het dodenrijk wilde vertrekken, zo lieten zij haar weten, dan moest zij een vervanger vinden die haar plaats in het dodenrijk zou innemen, want dat was wet van de onderwereld.

Die wet van de onderwereld was een wijdverbreid motief in het volksgeloof. Het evenwicht tussen het rijk van de doden en het rijk van de levenden mocht niet verstoord worden. Beide werelden moesten in harmonie met elkaar zijn en het aantal doden mocht nooit groter worden dan het aantal levenden. Als de overledenen allemaal op aarde zouden terugkeren zou het land aan voedseltekorten ten onder gaan. Dat was een grote angst van de bewoners van Mesopotamië. De opbrengsten van de landbouw waren lang niet altijd voldoende om de hele bevolking te voeden. Grote delen van de akkers waren door verzilting en uitputting aangetast en lagen braak. De dreiging van hongersnood lag altijd op de loer.

Er zat voor Inanna dus niets anders op dan een vervanger te gaan zoeken. Samen met de demonen en een bont gezelschap van onderwereldgeesten verliet Inanna het dodenrijk. De eerste die ze tegenkwamen toen ze uit de hel waren ontsnapt was Ninšubur, de trouwe dienares van Inanna. Zij zat onder het stof en droeg een vuil kleed als teken van rouw omdat Inanna in het dodenrijk was opgesloten. Toen zij Inanna zag wierp zij zich vol vreugde aan haar voeten. De demonen wilden haar meteen grijpen om naar de onderwereld te sleuren, maar Inanna hield hen tegen. Ninšubur had immers hulp voor haar gezocht om haar te redden en Inanna wil haar niet als haar plaatsvervanger naar het dodenrijk sturen. Het bonte gezelschap liep verder op zoek naar een ander slachtoffer. Zij kwamen nog een paar onduidelijke figuren tegen, die zich allemaal in rouwkleren hadden gehuld omdat de godin van de aarde verdwenen was. Zij toonden zich overgelukkig om Inanna's terug te zien en stortten zich dankbaar aan haar voeten. Inanna kon ook hen natuurlijk niet de dood insturen. Maar toen kwamen ze iemand tegen die helemaal niet in rouw was, maar die feestelijk gekleed op een troon zat onder een grote appelboom. Het was niemand minder dan Dumuzi, de geliefde herder van Inanna. De demonen zagen hun kans en grepen hem vast. Dit keer hield Inanna hen niet tegen. Zij was woedend over dit verraad van Dumuzi. De demonen keerden nu terug naar het dodenrijk en sleurden de arme Dumuzi met zich mee.

Het slot van de mythe over *Inanna's reis naar de onderwereld* heeft een onverwachte wending. Hoe kon Inanna haar eigen minnaar naar de onderwereld sturen? Waarom rouwde Dumuzi niet over Inanna? Wat was de diepere betekenis van Dumuzi's dood?

Volgende week: Inanna's reis naar de Onderwereld (IV) Wenen om de gestorven jongeling